

АНГЛІЙСЬКІ ВИГУКИ ТА ЇХ УКРАЇНСЬКІ ЕКВІВАЛЕНТИ

А. В. Турченко

студент 2 курсу, групи ТГВ-21, навчально-науковий інститут будівництва та архітектури
Науковий керівник – асистент кафедри іноземних мов Н. Л. Сидорчук

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

У даній статті розглядаються англійські вигуки та їх українські еквіваленти. Подається характеристика вигуків за мовленнєвим етикетом. Зазначаються труднощі перекладу вигуків та способи їх передачі українською мовою.

Ключові слова: вигук, етикет, функція, мовлення, фраза.

В данной статье рассматриваются английские возгласы и их украинские эквиваленты. Дается характеристика междометий по речевым этикетом. Указываются трудности перевода междометий и способы их передачи на украинском языке.

Ключевые слова: возглас, этикет, функция, речь, фраза.

This article discusses the English interjections and their Ukrainian equivalents. The characteristic of interjections according to speech etiquette is offered. The difficulties of interjections' translation and methods of their transferring into Ukrainian are indicated.

Keywords: exclamation, etiquette, function, speech phrase.

Вигуки, як лексико-граматичний клас одиниць, є характерним елементом певної сфери мовлення, тісно пов'язаним з, невербальними засобами. Така природа вигуків зумовлює їхнє особливе місце в системі частин мови. Вони виконують важливі функції у мовленні.

Вигук – це мовний знак, незмінне за формою слово, ізольоване в реченні знаками пунктуації, яке самостійно утворює цілу фразу, не поєднуючись з іншими реченнями (фразами); позбавлений номінативної функції; служить для вираження волевиявлень та живої емоційної реакції на поведінку співрозмовника або навколишню дійсність; як особливий розгляд слів, вигук, на відміну від інших частин мови, характеризується відсутністю спеціальних граматичних показників.

За походженням вигуки бувають похідні та не похідні. Синтаксичні функції вигуків, специфічних мовленнєвих явищ, тісно пов'язані з їх природою.

Важливу роль у мовленні виконують *вигуки-експресиви*, що є складовою частиною експресивних мовленнєвих актів, які, виражаючи емоційний стан, включають формули соціального етикету. Мовленнєвий етикет диктує норми мовленнєвої поведінки.

Серед формул мовленнєвого етикету виділяються:

1. *Вигуки привітання [greeting]*, які вживаються як самостійно, так і як засіб організації мовленнєвого спілкування.

Вжите самостійно, привітання виконує функцію простого акту ввічливості: *goodafternoon/day/evening/morning; hello, hi, howdoyoudo*, тощо.

2. *Вигуки-привертання уваги [attention attractant]: hey, hi there, attention, I say, listento*що.

3. *Вигуки-заповнювачі паузи [pausefiller]: m...er..., youknow* тощо. Вживаючи їх, мовець вирає час, обмірковуючи зміст висловлення і одночасно даючи змогу співрозмовникові зрозуміти, що висловлення ще не завершене.

4. Вигуки-прощання [*farewell*]. Серед них виділяються вигуки-прощання, які безпосередньо вживаються під час прощання: *bye* і вигуки, які є одночасно і привітаннями і прощаннями *hello, hi*.

Як прощання використовують вигуки-побажання добра, вдачі: *allthebest, bonvoyage*; вигуки-попередження, що містять прохання бути уважними, обережними: *takecare*; вигуки-вказівки на наступну зустріч: *tilltomorrow/thenexttime* тощо.

5. Вигуки-вибачення [*apology*]: *I'msorry, pardonmy, excuseme*; до них належать: вигуки, в яких міститься визнання своєї провини: *myfault*; вигуки-прохання не ображатися: *nohardfeelings*; вигуки, в яких міститься обіцянка не повторювати своїх слів, дій: *Iwon'tdo/sayitagain*.

6. Вигуки-подяка [*gratitude*]. Вони є невід'ємною частиною мовленнєвого етикету: *thankyou/thanks, youshouldn'thave* тощо. Дотримання скромності, що входить до принципу ввічливості, визначає семантичний зміст пропозиції мовленнєвого акту-відповіді на подяку: *it'snotrouble, it'snothing, that'sOK, noproblem* тощо.

Сучасне мовознавство спрямоване на усвідомлення функціональної специфіки мовних одиниць, виявлення їхнього місця в дискусії. Проф. Бархударов Л. визначає переклад як «процес заміни мовленнєвого твору (тексту) на одній мові мовленнєвим твором (текстом) на іншій мові при збереженні незмінного плану змісту». Це означає, що при перекладі відбувається заміна одиниць мови, але зберігаються незмінні плани змісту, тобто передана текстом інформація.

Зрозуміло, що переклад вигуків викликає труднощі. Але при цьому важливо вказати на псевдо (фальшиву) і без еквівалентність, тобто вдавану відсутність еквівалентів в мові перекладу.

Наприклад:

Oh! *How you frightened me.* – **Ах!** Як ви мене перелякали.

Well! *What do you think of it?* – **Ну!** Що ви про це думаете?

Звуконаслідувальні слова, які виконують функції вигуків і які умовно відтворюють звучання, супроводжуючи дії та фізіологічні акти людини, якщо вони є вираженням відчуттів та почуттів, мають еквіваленти в англійській та українській мовах, наприклад: *Ha! Ha! Ha!* – «ха-ха-ха!».

Висновки:

1. Вигуки функціонують у контексті експресивних мовленнєвих актів, до яких належать акти привітання й прощання, вдячності, вибачення й відповіді на них, благопобажання, тости тощо.
2. Англійські вигуки передаються українською мовою: а) приблизними українськими відповідниками-вигуками; б) українськими еквівалентами. Перша група вигуків вказує на певну відмінність сприйняття народами однакових явищ. Друга група вигуків – це свідоцтво часткової спільності концептосфер англійського та українського етносів.

Список використаних джерел:

1. Бархударов М.Я. Теоретическая грамматика английского языка. – М.: Высш школа, 1983. – 383с.
2. Використання вигуків і організації мовленнєвої діяльності // Іноземні мови. – 1997. №2 – С.49-51.
3. Иванова И.П., Бурлакова В.В., Почепцов Г.Г. Теоретическая грамматика современного английского языка. – М.: Высшая школа, 1981. – 285с.
4. Англо-український словник /Укладачі: Н.М. Биховець, І.І. Борисенко. За редакцією Ю.О. Жлуктенка. – К.:Феміна, 1995. – 696с.